

poročila zbranim. Naj vsepovsod branijo vero in katoliško prepričanje, krščansko šolo in krščanski zakon, ker vera je temelj časnemu blagostanju in večni sreči. Povsod kažimo, da smo zavedni Slovenci, v govoru, v napisih, pri tradicijah. Brigajmo se za gospodarski napredek. Antonjevcani si morajo ustanoviti svojo Raiffeisenovo posojilnico in se naj pridružijo benediški kmetijski podružnici, naj dajo svoje fante v večjem številu v razne deželne šole.

Jurančič priporoča, naj se pri šolskih počitnicah povsod ozira na kmeta in antonjevčasta česta naj se kmalu izvrši. Dr. Korošec omeni, da je treba uplivati na deželni šolski svet, da se otroci, ki v jeseni izstanejo iz šole radi dela, ne kazujejo. Poslanec Rožkar pripomni: Ljubiški okrajni zastop in okrajni šolski svet, v katerem vladajo slovenski kmetje, bo vedno stal odločno na kmečki strani. Jurančič graja deželni odbor, da daje slabe tite kmetom, kar potrjuje poslanec Rožkar, ki priporoča, naj si odslej vsak pred pričami, ako bo prejel slabe tite, da to potrditi, poslanci bodo storili svojo dolžnost.

Gomilšek prebere resolucije, kakor so bile sprejete na shodu pri Sv. Juriju v Slov. gor. Vse so bile sprejete soglasno, posebno odobravana je bila zaupnica obema poslanecema. Resolucijo glede takojšnje ustanovitve kmetijske šole pri Sv. Juriju ob juž. žel. in glede zimske kmetijske šole v Slov. gor., sprejeta na obeh shodih, pošlje po zborovem sklepu politično društvo deželnemu odboru v Gradec, da ta pospeši svoje delo. Jurančič še predlaga sledečo resolucijo: Shod najodločno protestuje proti svoobodni šoli in ločitvi zakona. Mi hočemo krščansko šolo pa tudi krščansko družino! Seveda je bila soglasno sprejeta.

Shod je trajal poltretjo uro, vsi zborovalci so vstrajali do konca, dasi je močno dežilo. Predsednik Zupe iskreno zahvali poslance za poročilo in zbrane za veliko udeležbo in skleni zbor s trikratnimi življenci na papeža in cesarja.

Antonjevcani! Olikovali ste se pri zadnjih volitvah po veliki udeležbi. Od 100 Bračkovih glasov jih je letos ostalo le 24. Olikovali ste se tudi na tem shodu z velikim zanimanjem za poslance, za govore, za svoj napredek. V tem smislu naprej! Živeli!

Katoliško politično društvo na Rečici

je zborovalo dne 9. sept. pri Sv. Frančišku v Sav. dolini. Vkljub neugodnemu vremenu je bila udeležba zelo številna; zlasti kmetje so došli v nepričakovano velikem številu in tako pokazali, da niso zaspani, temveč, da se tudi zanimajo za politiko in da so pripravljeni se povsod potegovati za svoje svete pravice in braniti svoje koristi. Državni poslanec gosp. dr. Voušek je v kratkem, poljudnem govoru govoril o gospodarskem vprašanju in o volilni prenosovi. Pokazal je zborovalcem pomaukljaje, ki ravno kmeta občutno tiščijo in jim tudi pokazal

je zamera gotova. Včasih se izgovarjajo stariši rekoč: „Mi nismo gospodski, zato si ne moremo otrok tako „nobel“ oblačiti.“ Na to jaz: Obleka res ne more biti vedno cela, a zakrpa se lahko, voda pa je, hvala Bogu, povsod dovolj po ceni. Sicer pa sem se pri svoji večletni praksi uveril, da navadno revni ljudje, ki se imajo boriti z „življenjsko silo“, svoje otroke snažno in čedno oblačijo, dočim se nabaja med nekoliko bolj premožnimi čisto mnogo umazancev po obleki in telesu.

Dolžnost učiteljeva je, da navaja otroke v šoli pri vsaki priliki k snagi in rednosti, in če kje, potrebuje tukaj v polni meri pomoči starišev. So kraji, oziroma šole, v katere je veselje stopiti, zakaj v njih sedé sami snažni, čedno oblečeni otroci, medtem ko najdeš drugod ravno nasprotno od tega. (K prvomemovanim šolam spada, hvala Bogu, tudi ona, na koji deluje pisec teh vrstic. Šolski nadzornik, kojega sodba je v tem oziru gotovo najbolj merodajna — saj si ogleda povodom nadzorovanja toliko raznovrstnih šol — mi je povodom inšpekcije to že večkrat priznal. Kajpada gre zasluga v tem oziru v prvi vrsti starišem, in še le potem učiteljem!)

4. V šolo dobimo tudi mnogo surovih, robatih, divjih in trmoglavih otrok. V tem oziru zadene krivda one stariše, ki otrok niso vadili dostojnosti ter so se v občevarjanju posluževali sami surovih, robatih izrazov. „Kaj pa oče dela?“ vprašam nekoč v I. razredu učenčka v prvi klopi sedečega. „Pijan je zopet, ta prasica grda“ mi odvrne deček. Govoril bi še dalje, že je prišel tudi oekaj o materi, a sem preprečil — imel sem dovolj. Cenj. bralce bode pač lahko nganil, kakšno odgojo je užival ta otrok doma ter z njim vsi njegovi bratci in sestrice.

Da je tudi s trmoglavimi in svojeglavimi otroki

kje in kako je proti temu iskati pomoči. Glede gospodarskega vprašanja je povdarjal posebno ugodno priliko obnovitve pogodbe z Ogrsko, ob koji se mora z vsjo odločnostjo nastopiti v prilog udbnosti domaćih obrtnikov in kmetov. Na drugi strani pa je kazal veliki pomen stanovske izobrazbe, katere nam ravno manjka. Treba torej delovati, da dobimo obrtnijske in kmetijske šole, da se tako tudi kmetu da prilika stanovske strokovne izobrazbe. Pri obnavljanju volilne prenosove je nakratko omenil „veliko dušnega“ naklepa Gantschevega, uvesti splošno in enako volilno pravico. Izazvalo in ostro je očrtal krivice, ki so se proti temu naklepu godile osobito nam Slovencem. Naznačil je nazadnje tudi gospod drž. poslanec, kako stališče hoče on zavzeti nasproti volilni prenosovi. Hoče namreč z vsemi silami delati na to, da se uvede res splošna in enaka volilna pravica; v slučaju pa, da bi se to ne dalo izvesti, pa hoče odločno nastopiti proti tej volilni prenosovi. Ko je končal gospod drž. poslanec svoj govor, nastopili so na poziv začasnega gospoda predsednika veleč. g. župnika trga Ljubno tudi še predstojniki občia Ljubno, Rečca in Smartno, ki so stavili na gospoda drž. poslance razne prošnje, da on posreduje, da se odpomore raznim nedostatom glede obiskavanja šole in glede bišnega davka. Med burami živijo-klici na vse gg. govornike je gospod načelnik zaključil zborovanje.

Političen shod v Slov. Bistrici.

Vs'ed strašne plohe, ki se je pridvila okoli 2. popoldne, ni bil shod tako mnogobrojno obiskan kakor se je pričakovalo, posebno kmetov od daleč je bilo jako malo. Shodu je predsedoval gospod Založnik. Prvi je govoril o volilni prenosovi gosp. dr. Dimnik, nato pa g. dr. Brejč, odvetnik iz Celovca, ki toži o krivicah, katere so zadale koruške Slovence glede volilne prenosove. Dr. Dimnik predlaga resolucije, ki so, izvzemši enega dodatka, iste, kakor jih je sklenil zaupni shod v Mariboru in katere so bile tudi sprejete. Za kmete posebno zanimiva je bila zadnja točka o ljudski šoli in o šolskih počitnicah. O tem je poročal č. g. Medved iz Laporja. Pričevanje, ki mu je donelo med govorom, je pričalo, kako iz srea govori kmetom. Vsak si še hoče dandanes lastiti pravico pri šoli, samo tisti, ki je sledeče, ima najmanj pravice. Kmet naj zahteva od ljudske šole, da se ozira na njegov stan, da podaja vsaj zadnja leta najvažnejše o kmetijstvu in gospodarstvu, da se ne odpravi iz šole krščanski nauk, kakor zahtevajo brezbožneži, ki so si ustanovili svoje društvo, da združeni tem uspešnejše delujejo proti krščanskemu nauku v šoli. Nato preide govornik na vprašanje o šolskih počitnicah. V uvodu poroča, kako je ministarstvo določilo dvamesečne počitnice in izrazilo željo, da bi bile ob istem času, kakor na srednji šoli, namreč po leti. Ta preložitev počitnic pa se naj zgodi samo s sporazumljenjem krajnih in okrajnih šolskih svetov.

zlasti sprva v šoli velik križ, si lahko vsakdo misli. Nekateri otroci so vajeni, ker so tako „odgojeni“, da mora v vseh rečih veljati le njihova; ako hoče torej učitelj pri takih otrokih doseči, da svojo voljo podredijo volji odgojiteljevi, ali da ubogajo, nastane čisto hul boj. V interesu šolskega delovanja in ostalih otrok mora seveda zmagati učitelj ne pa učenec. D. godilo se je že, da je tak upornež učitelja grizel, praskal ali ga celo udaril. Vidite, dragi stariši, kako zelo obtežujete s svojo popustljivostjo doma učiteljevo delovanje v šoli, otroku pa življenje.

5. Da dobimo v šolo tudi lažnjivce in kradljivce, je znana resnica. Takih otrok stariši nikoli niso navajali, da bi govorili resnico, ali pa se starišem ni zdelo vredno, da bi se prepričali o istinitosti otrokovih besed. Da, dobe se stariši, ki so še celo ponosni na to, ako se njihov otrok iz kake sitne zadeve po lažeh ali premetenih izgovorih „izmuzne“. Še več: čisto so tako neprevidni, da otroku izgovor polagajo še celo v usta. Kako je tukaj z resnicoljubnostjo? — Kar se tiče kradljivosti, stariši niso otroka poučili o pojmi „moje“ in „tvoje“. Otrok je kazal nagon do kraje, a oče in mati nista pri prvi priliki v otroku zatrla tega nagona. Morda sta ga v tem še celo podpirala!

V kako zadrego spravi otrok-kradljivec čisto zelo ugledne, spoštovane obitelji!

Tudi dobro odgojene, lepo pripravljene otroke nam privedejo stariši v šolo, a teh je, žal, le prav malo. Sreča so taki otroci za stariše, sreča za učitelja, ker z njimi lahko in z veseljem deluje in lepo napreduje. Vrbutega pa vplivajo taki otroci s svojimi lepimi vzgledi tudi izboljševalno na vse druge učence. — Kako je starišem ravnati, da bode dobila šola kolikor največ dobrih, vzgledno vzgojenih otrok, o tem prihodnjič!

Krajni šolski sveti so sicer glasovali vačinoma za jesen, toda okrajni šolski, ki so vačinoma v nemških, kmetom nasprotnih rokah, so se odklonili za poletje. Tako so se odločile počitnice po leti. Potem omenja, kako bi si naj kmetje pomagali. Podaljšanje počitnic se ne bo doslo, pač pa poldnevni pruk do vseh svetnikov. Upoštevati se mora volja tistega, ki šolo vzdržuje. G. nadučitelj Poljanec je zato, da je v mesta in na deželi drugačen čas za počitnice, nadučitelj Tomažič pa pravi, da naj bo tudi na deželi razloček, tako med goratimi in ravnimi kraji. Govorili so še kmetje Pivec, Uršič, Pohore in Kotnik proti poletnim počitnicam. G. župnik Medved predlaga sledeče resolucije, ki so bile enoglasno sprejete: Kmetje zahtevajo na ljudski šoli: 1. slovenski pouk, 2. pouk o kmetijstvu in gospodarstvu zadaja leta, 3. protestirajo proti prosti šoli, 4. ugovarjajo proti s. dajnim počitnicam in zahtevajo, da se šolske oblasti ozirajo na težnje kmetov. G. Ašič predlaga resolucijo zaradi ustanovitve slov. kmet. šole, ki je bila tudi sprejeta. H koncu še g. Založnik govori o polit. mlačnosti kmečkega prebivalstva in zaključni shod.

Razne novice.

* Iz davčne službe. Davkarski praktikant R. Ramšak in L. Kline sta imenovana za provizorična davčna pristava.

* Spremembe v naši slovenski frančiškanski provinci. Premješeni, oziroma nameščeni so: V Ljubljano: p. Evgen Stanet, p. Albert Pirc, p. Eferm Feinig; na Sv. gor.: p. Adalbert Fieré, p. Oto Kocijan; v Novo mesto p. Severin Fabiani; v Kamnik p. Blaž Farčnik; v Pazin: p. Alfonz Furlan, p. Frančišek Ambrož, p. Dominik Nabernik; v Brežce p. Teofil Zajec; na Brezje: p. Adolf Čadež; v Nazaret: p. Salezij Vodošek kot gvardijan in upravitelj fare; gvardijana sta še postala: v Kamniku p. Matevž Vidmar, v Novem mestu p. Viljem Vindišar. Trije mladi patri se vrnejo na vsenčulišče nadaljevati svoje že pričete študije: p. Alkantara Čertanec v Rim, p. Vincencij Kunstelj v Gradec, p. Gvido Rant v Freiburg v Švici. — Slovenski dijaki, ki hočejo vstopiti v frančiškanski red in želijo ostati na Slovenskem, naj pošljejo svoje prošnje frančiškanskemu provincijalatu v Ljubljani; tisti pa, ki želijo iti v nemško provincijo in ostati na Nemškem, naj se obrnejo na frančiškanski provincijalat na Dunaju. Štirje slovenski frančiškanski samostani na Štajerskem: Maribor, Sv. Trojica v Slov. gor., Brežce in Marija Nazaret spadajo k slovenski provinci s sedežem v Ljubljani; Gradec pa in vsi drugi nemški samostani pripadajo nemški dunajski provinci. Toliko slovenskim mladeničem v pojasnilo.

* Vojaško oskrbovališče v Mariboru rabi od 1. sept. t. l. naprej 1000 q sena, 600 q slame za steljo, 100 q slame za postelje, od 1. oktobra t. l. naprej pa 2500 q rži in 6000 q ovs. Pojasnila daje oskrbovališče ustmeno ali pa pismeno. Kmete opozarjamo, da ponudijo svoje pridelke v kakršni koli množini.

* Oddaja drevesc, jabolk in brusnic iz deželne sadjarske šole v Gleisdorfu pri Gradcu se vrši v jesen t. l. in spomladi 1907. Oddalo se bo 53.200 drevesc. Prihodnjič priobčimo med inserati tozadevni razglas dež. odbora. Prošnje do konca oktobra 1906.

* Olajšave zemljiškega davka za ameriške nove nasade in za okužene stare vinograde. Deželni odbor štajerski je sporazumno s c. kr. finančnim deželnim ravmateljstvom štajerskim izdal razglas, zadevajoč d. sego olajšav zemljiškega davka za ameriške nove nasade in za okužene stare vinograde. Ta razglas so dobili vsi občinski uradi, ki ga naj čim najbolj mogoče razglasijo. — Za brezobrestna posojila se morajo vlagati prošnje vsako leto meseca prosinca.

* Cesar Franc Jožef I. ustanova za posle. Bliža se čas, ko se bode delil prosti vmesni dohodek (interkalar) cesar Franc Jožef I. ustanove štajerske hranilnice v Gradcu na take posle ali druge zasebne uslužbenca, ki so ubožni, nezmožni prislužiti si kaj in ki dokažejo dolgoletno, zvesto službovanje v eni in isti službi. Upravičeni prosilci predložijo naj svoje nekolokovane prošnje do 30. sept. t. l. okrajnemu glavarstvu. Po tem roku vlozene prošnje zavrne se bodo kot zakasnele. Prošnjam je priložiti poselsko (družinsko) knjižico oziroma spričevala o v prošnji navedeni skupni službeni dobi, z zdravniškim spričevalom in spričevalom o navedeni. Nezaodstno opremljene prošnje se bodo vratile. Občinski predstojniki naj prosilce vsestransko podpirajo pri spisovanju prošenj. Ker so dohodki navedene ustanove, ki so na razpolago, omejeni in

ker je število prosilcev veliko, razpravljalo se bode samo o prošnjah posebno vrednih prosilcev, kateri po zdravniškem spridevalu dokažejo, da so povsem nezmožni prisluziti si kaj. Tudi se ne bode oziralo na prošnjike, ki dokažejo manje nego petindvajset službenih let.

* **Študijska marka proti slovenskemu kmetu.** Dne 8. t. m. je bil v Dunajskem Novem mestu občni zbor protestantsko nemškega društva „Študijska marka“. Na shodu se je poročalo, da je kupilo društvo ob slovensko nemški meji 200 orolov zemlje od slovenskih kmetov, katere je potem oddalo nemškemu kmetu. In kdo so na Spod. Štajerskem udje tega društva, ki dela na pogin slovenskih kmetov? Naši nemški in nemški trgovci in obrtniki po spodnjestajerskih mestih in trgih. To so tisti ljudje, katerim nosite vi kmetje denar, s katerim vas potem preganjajo z vaše domačije. Če kupujete pri takšnih ljudeh, si sami pletete bič, ki vas bo enkrat pognal od vaših hiš.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Veliko veselico priredila dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne na vrtu v Narodnem domu Bralno in pevsko društvo „Maribor“ in Pripravljalni odbor „Mariborskega Sokola“. Na vzporedno je petje, telovadba in godba slovenjbistriške narodne godbe. Veselica bo pri vsakem vremenu.

m **Poroka.** Gosp. Slavko Karba, sodnijski uradnik v Mariboru, se je dne 8. t. m. poročil z gđc. Ivanko Senekovič.

m **Strašna smrt.** V četrtek 6. t. m. je opazil stražnik v Gosposki ulici v Mariboru v sobi posestnika in glažarja Fetza dim. Ko so vdrl v sobo, našli so 78 letnega Fetza mrtvega pri goreči postelji. Bržkone je ponoči prižgal luč ter je vrgel še tlečo vžgalico na posteljo, ki je začela tleti. Dim je zadušil starčka.

m **Uradne ure pri davkarji v Mariboru** bodo od 1. oktobra t. l. naprej ob delavnikih od 8. do 12. in od pol 2. do pol 6. ure zvečer. B. a. gajna se zaključuje ob 4. popoldne.

m **Porotne obravnave v Mariboru.** Pred porotnike pridejo: 17. t. m. Jožefa Seršen zaradi detomora, 18. Jakob Jag zaradi tatvine in Jakob Horvat zaradi uboja, 19. Martin Čeb zaradi ropu, 20. 21. in 22. Rajmond Wieser, Andrej Kolar in Marija Rža zaradi požiga, 24. Janez Benkovič zaradi požiga.

m **Sprejem na mariborski gimnaziji.** Vpisovanje za 1. gimnazijski razred se vrši 17. sept. od 9. do 12. ure dopoldne. Sprejemne skušnje se začnejo isti dan ob 2. popoldne.

m **V zasebnem dekliskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru** bode vpisovanje učenek v vadnico in gojenecv v otroška vrta dne 14 in 15. septembra od 8.—12. ure predpoldne. Za gojenke, ki na novo vstopijo v pripravnico ali učiteljske, bode vpisovanje dne 15. septembra od 8. do 12. ure dopoldne. Vsprejemni, oziroma ponavljalni ispiti se začnejo dne 17. septembra ob 8. uri zjutraj. Šolsko leto 1906/7 se začne dne 19. septembra ob 8. uri zjutraj s slovesno sv. mašo, pri kateri morajo biti navzoče vse učenke in gojenke.

m **Dramatični odsek Slovenske čitalnice** ter Bralnega in pevskega društva v Mariboru je sklenil otvoriti dramatično šolo. Ker se prva gledališka igra namerava uprizoriti že v sredi meseca vinotoka, se prosijo dame in gospodje, ki želijo pri gledaliških igrah sodelovati, da blagovolijo naznaniti svoj pristop najdalje do 18. t. m. Slovenski čitalnici oziroma Bralnemu in pevskega društvu v Mariboru.

m **Studenci pri Mariboru.** Pri nas smo si ustanovili pred nekaj leti „Izobraževalno društvo“, ki bi naj gojilo v naši jako panemčurjeni vasi narodno zavest. Dosedaj je društvo delovalo kolikor je bilo moči in so dopuščale denarne zadeve. Žal, da slednje niso najboljše. Udje so večinoma sami delavci, ki komaj prispevajo udnino. Potrebno pa je, da društvo razširi svoj delokrog, kajti panemčurjenje se bo začelo še v večji meri, odkar je ustanovil „Schulverein“ pri nas otroški vrtec. Če pa hoče društvo še bolj delovati, treba mu je različnih pripomočkov. Zato se obrača odbor do vseh rodoljubov, da bi priskočili društvu na pomoč naj si bo z denarnimi doneski, naj si bo s knjigami ali drugimi izobraževalnimi pripomočki. Pomagajte nam pri našem trudopolnem delu za naš mili materni jezik. Slovenija vam bo hvaležna in Bog vam stoterno povrni!

m **Slivnica pri Mariboru.** Dne 9. t. m. smo pokopali Matija Zigarta, posestnika v Orehovi vasi. Sijajen spoved je pokazal, kako priljubljen je bil pokojni. Rodil se je 17. januarja 1829 pri Sv. Martinu na Pohorju. Pri odprtem grobu so se

č. g. svetovalec Hirti poslovili od značajnega, poštenega moža, ki zapušča ženo Marjeto roj. Uranjek in šest otrok, katere je lepo preskrbel. Janez je na domačiji, Marija v St. Janžu kmetica, Franc je c. kr. sodn. kancelist, J. J. mešan in krčmar v Mariboru, Ivana šolska sestra in Julika pekarica v Gradcu. Naj mu sveti večna luč!

m **Zlato poroko** sta obhajala dne 9. t. m. pri Sv. Petru niže Maribora zakonska Karol in Marija Zavec. Bog ju živi! Na gostiji se je nabrala večja svota za dijaško kuhinjo.

m **Sv. Anton v Slov. gor.** Ravno iz istega drevesa, kakor pred par tedni Hruja, je padel v Župetincih dne 3. sept. domači hlapec Franc Sedec, vulgo Okov Franček. Izvil si je nogo v gležnju.

m **Katera pošta je kriva?** Pri Sv. Antonu v Slov. gor. smo naročili lepake radi političnega shoda. Iz Maribora so odpotovali lepaki v četrtek in so prišli do Antona šele v soboto popoldne — malo boljše kakor prepozno. — Kako je že bilo s „Slov. Gosp.“ dne 26. maja? —

m **Toča je pobila,** tako se nam poroča iz Slov. Bistrice, dne 9. t. m. popoldne okoli Visol in Tinj popolnoma.

m **Ogenj je uničil** dne 5. t. m. zvečer kolarnico Elize Muršak v Sp. Veličanah. Zgorela je vsa shranjena krma, vozovi in stroji.

Ptujski okraj.

p **Ptujske novice.** Slovenski stariši Ptuja in okolice, pozor! Ako morate svoje otroke poslati v mestne ljudske ali meščanske šole, pazite, da vam pri vpisovanju sedaj ob začetku novega šolskega leta ne bodo spali in ponemčili vaših slovenskih imen, kar se je doslej na Ptuj redno godilo, in sicer, kakor se govori, valed ukaza mestnega šolskega sveta. Dobro si zapomnite, da ptujski mogotci, četudi so zelo mogotni, vendar po postavi nimajo pravice, m. e. variti slovenskih imen, kakor bi se jim zljubilo! Ako pa bi se to zgodilo, nam takoj naznanite, da pokažemo ptujskim ponemčevalcem, da Ptuj doslej še ni na Turškem! — Dne 29. avg. je v ptujski bolnišnici umrl na legarju Leop. Varl, železniški čuvaj na Gornj. Hajdinu, star še le 28 let. Bil je zaveden Slovenec, ki je vselej komaj čakal „Slov. Gosp.“ in drugih slov. listov ter je tudi med tovariši širil dobro berilo. Nemadoma ga zgrabi zavratna bolezen, — legar, in leži je moral v hladni grob. Zapušča na smrt bolno ženo. Naj v miru počiva! — Dne 30. avg. je pri pijonirskih vajah ob Dravi v Ptuj utonil narednik Jožef Harnisch. Pri spuščanju sidra ga je velika vrv potegnula v vodo in se ga tako nesrečno oklenila, da se ni mogel iz nje izmotati, in ga tovarši, ki so ga takoj in skrbno iskali, niso našli živga; čez pol ure ga potegnajo mrtvega iz vode. Bil je koroški Slovenec; imel je veličasten sprevod. Nagle in neprevidene smrti nas reši, Gospod! — Med nevihto, ki je pretečeno nedeljo popoldne divjala nad Ptujem in okolico, je strela s strašnim treskom udarila v stolp minoritske cerkve, katerega je na dveh straneh precej močno opraskala; druge škode ni napravila, razen da je omotila v bližini stoječo žensko, katera je valed strahu zbolela. — Blagodejni dež je spet namočil že jako suho zemljo, na ptujskem polju je bila že huda suša. Lepo, toplo vreme zadnjih treh tedajev je zelo popravilo vinske gorice v Halozah, in ako Bog da še solčnih, prijaznih dni v septembru, bo letošnja vinska kapljica v Halozah prav dobra! — Čudom so se čudili Hajdinčani, ko so pred jednim tednom dobili (nekateri) povabila k plesnemu venčku, ki ga priredijo dne 9. sept. v gostilni g. Lobenweina pri Sv. Kungoti napredni fantje iz Gorečje vasi in Sv. Kungote. Kdo pa so ti „napredni fantje“? Doslej še ni bilo o njih ničesar slišati! Če so res tako napredni, zakaj pa ne storijo kaj „naprednega“ in velikega v domačem bralnem društvu hajdinskem, katerega živo delovanje bi bilo tako neizmerno potrebno za Hajdinčane, — katero pa že tako dolgo pred zimo spi trdo zimsko spanje! Udeležba na imenovanem plesnem venčku je bila precej klaverna; cela reč je dišala po nemškutarskem „Stajercu“, in zato so se je pošteni Slovenci ognili! — Kako bridko pogrešamo na Hajdinu delavnega bralnega društva, čutimo od dne do dne bolj! Ali ga res ni več nesebičnega moža, ki bi se nas umilil?! Tri četrt na dvanajst je žel!

p **Šalovec pri Središču** V naši zakotni vasi se je nabiralo za novo Marijino podobo vaške kapelice. Darovali so dobrosrčni občani precejšnjo svoto v ta namen. Velika dolžnost je torej, se zahvaliti darovalcem kakor tudi nabiralcem.

V Ormožu je umrl gostilničar Andraž Kalbrenner. Zadela ga je kap. N. v m. p.!

p **Umrli** je na Humu pri Ormožu 31. avg. po dolgotrajni in zelo mučni bolezni (valed opekline) g. Ivan Podgorelec po dom. Merzel, posestnik zemljišč in kamnolomov itd., ki je bil daleč na okoli znan in priljubljen. V nedeljo je bil lep pogreb in ga je kot nekdanjega člana k večjemu počitku spremilo tudi gasilno društvo za ormoško okolico z godbo. Zapustil je štiri še majhne otroke. N. v m. p.!

p **Velika Nedelja.** Poročil se je dne 2. t. m. vrli mladenič Vinko Kubarč iz Lešnice z Marijo Korpar. Na gostiji, ki je bila v pravem pomenu besede narodna veselica, prodala se je potom dražbe ena smodka za 13 kron v prid Cirilove družbe. Bog daj, da tudi v novem stanu novoporočenca ostaneta vselaj v verskem in narodnem oziru vneta in značajna!

p **Strela je udarila** v Obrižu pri Središču v Marčičevo gostilno in gospodarsko poslopje dne 9. septembra na večer. Hitri pomoči gasilcev se je zahvaliti, da se je kmalu pogasil ogenj. V sobi, iz katere se je pred enim tednom stanovnik izselil in še je dozda prazna, napravila je strela največ kvara.

Ljutomerski okraj.

l **V Ljutomersko realko** se bodo sprejemali učenci v ponedeljek, dne 17. t. m. predpoldnevom; zglašaj naj se vsaki v šolski sobi na glavnem trgu. Vsak učenec, novinec, naj prinese seboj zadnje šolsko naznanilo ali spridevalo.

l **Sv. Križ pri Ljutomeru.** Našo novo gotično cerkev, koja so nam postavili nepozabni rajni duh. svet. in župnik preč. g. Anton Lacko, okrašujejo znotraj v soglasju s slogom leto za letom za umotvori sedanje umetnosti za lepoto biše božje posebno vneti preč. g. župnik Josip Weigl. Tako so nam v primeroma kratkem času svojega župnikovanja oskrbeli krason, se visokodvigajoči gotični veliki oltar, katerega obdaja petero prelepo alikanih velikih got. oken; novo, se v zlatu lesketajočo gotično prižnico, in sedaj umetno izrezano podobo žalostne Matere Božje z mrtvim truplom Odrasnikom v naročju, katero bodo prihodnje nedeljo, t. j. 16. t. mes. pred pozno službo božjo slovesao blagoslovili Ljutomerski dekan preč. g. Jarkovič.

l **Mursko polje** je dne 9. t. m. popoldne ob 4. uri namočil že težko pričakovani dež. Po hudi skoraj neznosni vročini in suši je vendar prišel blagodejen dež in namočil polja, na katerih so pridelki zevali po dežu. Tudi za vinsko tro po goricah je dobro došel.

l **Sadni mošt** je letos, kakor so poskušali že tuintam ljudje po Murskem polju, tako močan valed prejšnjega deževja, katero je vplivalo na rast sadu, in sedaj suša, — da ljudi prevrača. Zato pa tudi malo sadja prodajajo, ker orekneci ponujajo po 10 do 14 vin. za kilogram. Ljudje pa pravijo, da je sploh eno kilo en liter in liter mošta se pa prodaja pri najslabši ceni po 14 vin. Torej je boljše lepi sad spremeniti v mošt. Jabolčnik je za kmeta in delavca za zdajni čas še edina pijača. Vino je predrago in — pozarejeno.

l **Živinoreja.** Posestnik Franc Košar v Veržju je prodal bika pingavca za 650 kron. Že več let se je opazovalo, katera pasem bi bila za Mursko polje, pingavska ali marijadvorska. Nekateri so poskušali z Simodolci, ker ogrska vlada je pri mejnih sosedih Medmure h nastavila Simodolce in so tuintam Muropoljci gonili tja goved za oplemenitev, kakor gonijo tudi kobile, ker so tam močni ogrski žrebeli. S tem si konjako pleme zboljšujejo za svoje gospodarske potrebe. Kmet mora imeti močnega konja, ne pa dirkača. A tu, kraj Mure, so nastavljeni lahki žrebeli v c. kr. žrebarnicah. Ljudstvo si je sedaj samo s prošnjami in podpisi pri okrajnem zastopu preskrbelo, da bo pač pingavsko pleme najboljšje za ta kraj, kakor so pač večletne poskušnje pokazale.

l **Na Ščavnici** so zadnjo nedeljo pogorela gospodarska poslopja kmeta Jakoba Nidl. Zgorela je vsa vsebina, nad 40 voz krme, 53 mernikov rži, nad 20 pšenice, veliko ovsa in drugih reči. Zažgal je najbrž majhen še nerazsoden deček. Ta žalostni slučaj znova opominja stariše, naj vendar ne dajejo nikdar vžgalice otrokom v roke, da se zabranijo tako velike nesreče.

l **Ščavniške občinske volitve** se bližajo. Volilni imenik je bil že razporejen, čas za reklamacijo je bil določen od 28. avg. do 5. sept. Ker je župan Elec za tretjo občinsko volitev napravil nov imenik, ki se razlikuje od onega za prvo občinsko volitev 1. jul. lanskega leta, vemo naprej, da bo tudi tretja volitev ovržena. Da bi se oganili temu, smo Slovenci vložili pismo reklamacije pri obč. uradu, poslali iste prepis z natančnim pojasnilom

nepravilnega postopanja Eilec-Spendetove stranke ljutomerskemu okrajnemu glavarstvu in odločno tirjali, da napravi konec nepravilnostim pri naših volitvah. O vsem tem smo tudi brzojavno obvestili namestništvo v Gradcu, da takoj posreduje. Vdali se ne bomo, to si naj zapomni jo župan Eilec in nadučitelj Spende pa tudi okrajni glavar pl. Rainer. Volitev se mora vršiti na podlagi prvega imenika, po katerem se je volilo 1. jul. lanskega leta.

Slovenjegraški okraj.

s Domačo hišo je vžgala 22letna hčerka Antonija posestnika Weitzman v Lebnu Zakaj je to storila, se ne ve.

s Št. Ilj pod Turjakom. Lep korak napredka pomeni ustanovitev bralnega društva dne 8. sept. 1906. V društveni sobi bodo pripravljeni dobri slovenski časniki, izobraževalni in nabožni listi ter knjige zabavne in poučne vsebine. Prosti čas ob nedeljah bo torej mogoče dobro porabiti v pošteno razvedrilo in v korist. Tudi na dom se bodo posojevali časniki in knjige. Da bo pa vse v redu, ima skrbeti sledeči odbor: Urbancelj Val., predsednik; Jaž Jakob, podpredsednik; Luskar Iv., tajnik; Jeseničnik Jos., blagajnik in Smolar Peter, knjižničar. Začetno navdušenje se naj nikakor ne poleže, temveč vedno raste, ker mora vsak vedeti, da je pouk potreben vsem, zlasti mladeničem, če nočejo ostati samo nezavedni kimavci. Tega pa šentiljčani nočejo — torej segajmo po časnikih in knjigah!

Konjiški okraj.

k Umrl je v Konjicah odvetnik dr. Mibael Lederer, star 68 let. Bil je zagrizen nasprotnik Slovencev.

k Žičkega tatu so dobili. V noči od 7. na 8. septembra je vdrl v Wildonu neki tat v farovž, kjer je ukradel okoli 119 kron, srebrno uro in prstan, kakoršnega nosijo kanoniki. Tatu pa je g. dekan opazil, na kar so ga orožniki zasledovali in prijeli. Tat je priznal svoje hudodelstvo. Piše se Jožef Oset, star 46 let, doma je od Sv. Jurija ob juž. žel. Večkrat je že bil kszovan radi tatvine. Na veliki petek je kradel tudi v Žičah, kakor je sam obstal.

Celjski okraj.

c Celje. Celjski „Nemci“ so si ustanovili „Atletsko društvo“. V odboru so sledeči Nemci (!): Rabršek, Topolšek, Perizič, Jošt, Brablec, Gerček, Drjuš, Muršič, Škof in Škoberne. Žalostno! — Kot katehet na ljudski šoli je nastavljen č. o. Ljudevit.

c V Vojniku so si izvolili za župana zopet Tratoika. Tratnik je „Nemec“ kakor že ime kaže!

c Pasji kontumace je zapovedalo okrajno glavarstvo v okrajih Celje in Šmarje.

c Mlad tat. Od Sv. Lenarta nad Laškimi se nam poroča: V nedeljo 2. t. m. med božjo službo je okradel mlad tat, bos, star kakih 17 let, doma iz Planine, štiri posestnike. Na cesti ga je našel žandar, ko je denarnico v grmovje vrgel. Žandarju se zdi to sumljivo. Tat se skriva, a pravica ga hitro doleti. Naenkrat je bilo vse dognano in mlad tiček, ki je komaj izlezel iz kletke, kjer je 13 mesecev sedel, bo zopet poslan v njo nazaj.

c Novacerkev pri Celju. Po dolgem času stopilo je zopet dne 2. septembra naše kat. bralno društvo na plan „er nas osrečilo z veselico, ki je obudila splošno zanimanje. Saj si zapazil pri tej veselici goste iz Dobrne, Šmartna v R. žni dolini, Vojnika, Celja in celo iz Novega mesta. In če se vprašamo, komu gre zasloga, da je ta veselica proti pričakovanju tako izvrstno uspela, odgovoriti moramo: naši vrli, nadebudni mladinci. Kako krasen je bil pogled na oder, ko so peli mešani zbori! Nehote si se spomnil Vodnikovih besed: „En zarod poganja, preroben, ves nov“. In ta pevski zbor je izvrstno šolan in svoji nalogi popolnoma kos. A naše trudajubne gospice in marljivi mladeniči nam niso nudili samo pesni. Očarali so nas tudi z dvema igrama, ki sta se na občno zadovoljnost igrali. Posebno moramo pohvaliti gospice, ki so bile svojim ulogam v vsakem oziru popolnoma kos, a tudi mladi gospodje so vkljub marsikaterim pomankljivostim na odru še dosti samozavestno nastopali. Hvala jim za menav. dni dušni užitek. A Slovenec ne ljubi samo to, kar je prijetno, ampak tudi to, kar je koristno. Zato je nastopil g. stud. phil. Prekoršek iz Gradca ter v jako obširnem in temeljitom govoru razpravljaj najbolj pereča vprašanja. Tudi njemu gre naše popolno priznanje. Želeli bi bilo, da se take veselice

večkrat prirede. Kajti le na tak način se bo iskra rodoljubja, ki v tej dolini še tli, razžarila.

c Sv. Pavel pri Preboldu. Surov napad se je izvršil pri nas pretečeno soboto zvečer, 1. sept. Fantje, zbrani pri godbeni vaji, razhajali so se mirno vsak na svoj dom. Med potom so korakali skupno, nič hudega sluteč. Kar jih pozdravi ničvredna druhal izza cestne ograje s kamenjem. Eden je bil nevarno zadet na glavo. Po izpovedbi zdravnikov je le malo manjkalo, da ni bil smrtno poškodovan. Druhal je na to pobegnila, pa pravici in kazni ne odide. Bili so to „izobraženi“ ljudje, pri katerih hišah se bere „Štajerc“ in ednaki listi. Spoznajto vendar enkrat, kakšno korist daje „Štajerc“ s svojimi lepimi nauki. — Ravno to noč pa so imeli v župnišču obisk. Ker je gost našel vrata zaklenjena, poslužil se je lestve ter pri oknu vstopil. Iskal je denarja. Ker ga pa v prvih sobah po velikem trudu in iskanju ni našel, podal se je v spalno sobo gospoda župnika, tam poiskal ključ od omare in vzel 200 K cerkvenega denarja, drugega ni našel. Pri klicu gospoda župnika jo je odkuril. Žandarmerija tatu išče, pa ga še ni našla. — Zadnji četrtek 6. t. m. imeli smo tu drugi živinski sejem, kateri bi pa bil lahko boljše uspel, če bi bili dotični faktorji storili svojo dolžnost. Obisk je bil na prvem sejmu mnogo obilnejši. Pričakuje se, da se prihodnjič potrebno ukrene. Tretji sejem bude 4. novembra, torej na svidenje na sejmšču.

c V Šmartnu ob Paki je umrl dne 11. t. m. g. Martin Podgoršek, major v pokoju. Rajni je bil tukajšnji rojak.

c Veselico v prid pogorelcem v Radmirju priredi dne 16. t. m. Savinjski Sokol pri Sv. Frančišku v Sav. dolini.

c Velik požar smo imeli dne 6. t. m. v Radmirju. Zgorelo je 18 poslopij. Poldrugo uro je divjal požar, predno se je posrečilo petim požarnim brambam cmejiti nadaljno razširjanja ognja. Posestniki so imeli zavarovana poslopja ne pa shranjene pridelke, vsled česar trpijo veliko škodo. Za pobiranje darov za ponesrečence se je ustanovil poseben odbor, kateri prosi hitre pomoči, ker je beda velika.

c Trbovlje. Naše „Kmečko bralno društvo“, ustanovljeno dne 8. julija se je prvokrat pokazalo javno dne 2. septembra, ko je priredilo veselico z lepim vzporedom. Pet pevskih točk pod vodstvom priznanega glasbenika, organista g. Ličarja, je zadovoljilo vse, katerim je kaj do lepe slov. pesmi. Dve burki „Eno uro doktor“ in „Kmet Herod“ sta vzbudili mnogo smeha, za kar gre hvala našim mladim diletantom, zlasti gg. Zupane, Bajdetu in gđ. Krajšekovi. Na nje smo lahko ponosni. Po končanem vzporedu se je razvila domača zabava na vrtu, ki je dala največ opravka poštarju, kateri je z denarnimi globami brezobzirno kaznoval vsakogar, ki je prejel pismo brez narodnega kolka. Vsa slavnost se je izvršila na občno zadovoljnost občinstva, a zadovoljen je tudi društveni blagajnik z nepričakovanim gmetnim vspehom. Lj. naprej!

Brežiški okraj.

b Politično zborovanje v Artičah priredi politično društvo „Sava“ v Brežicah v krmi gosp. Josipa Klemenčič b. št. 7. v nedeljo, dne 16. sept. 1906 popoldan ob 3. uri. Dnevni red: 1. Splošni notranji politični položaj, poroča g. drž. poslanec dr. Anton Korošec. 2. O kmečkih težnjah s posebnim ozirom na naš okraj, govori g. dež. poslanec dr. Fran Jamkovič. 3. O narodni zavednosti, zlasti pri volitvah, govori predsednik društva čast. gosp. Josip Potovšek. 4. Slučajnosti. Zavedni Slovenci! Pridite mnogobrojno! — Odbor.

b Izvrstno kapljico bomo letos imeli Bizeljčani. Če bi le vreme tako ostalo, kakor je sedaj. Vprašajo že sedaj močno za moštom.

b Efektna loterija na Vidmu. Ker se je od te dobrodelne loterije razpečalo tako malo srečk, da so pokriti komaj upravni stroški, je občina loterijo likvidirala ter se bodo vsem posestnikom srečk vrnili vplačani zneski, ako to tekom treh mesecev zahtevajo in vpošljejo srečke.

b Občinske volitve v Pišecah. Za župana je izvoljen g. Martin Volavšek, trgovec g. Gerec, njegovim namestnikom, kot svetovalci so izvoljeni gg.: J. Veršek, Ant. Kostev in Fr. Verstovšek.

b Sromlje. Neki dopisnik je v predzadnjem „Slov. Gospod rju“ omenjal, da se strašno širi „Štajerc“ v naši župniji ter da se mora delovati na to, da se preveč ne razširi in ne razkorači. „Štajerci“ stranke pri nas sploh ni in je tudi ne bode;

kajti „Štajerc“ je preveč brezumen list, da bi pridobil naše verno kmečko ljudstvo za svojo umazano stvar. Res, da prihaja nekaj iztisov tega lista k nam, ali to po sili brez naročnine ter v nesrečnem številu 3. Pa bodemo res tudi delovali na to, da izgine še ta trobica. Nadalje bi vas, gospod dopisnik, na nekaj drugega opozoril. Se li še spominjate, pod kakimi naslovi je nekdanj romal k nam canjeni „St. G. sp.“? Akoravno še sedaj v obilnem številu prihaja na našo pošto, pa vse eno — pod omim naslovom ne prihaja več. No, da ne bodete v skrbeh, gospod dopisnik, se li še spominjate „Bralnega društva“ v Šromljah. Kje je taisto in kdo je največji pospešitelj njegovega propada? Ali veste? In kaj je boljši bralek proti narodnim sovražnikom in štajerci-jancem, kakor so bralna in politična društva? Bralno društvo kot mladinsko izobraževalno društvo bi se naj podpiralo, pa ne podiralo. Kmečki prijatelj.

Drobtinice.

d Jubilejne poštne znamke bo izdala poštna uprava ob šestdesetletnici cesarjevega vladanja, leta 1908.

d Delavske nezgode v Avstriji l. 1905. Nič ne pokazuje tako drastično, kakšna nevarnost je združena z delom v sedanji družbi, kakor naj-novejši izkaz ministrstva za notranje zadeve o statistiki nezgod v lanskem letu. Osmim zavarovalnicam proti nezgodam v Avstriji je bilo v tem času naznanjenih 104.099 nezgod proti 101.058 iz leta 1904. Število je torej naraslo tekom leta za 3041 slučajev. Smrtnih nezgod se je primerilo tekom omenjenega leta 1063. Cela bilanca z delavskega bojišča v Avstriji izkazuje torej 104.099 ranjenih, izmed katerih je 1063 plačalo svoje delo s smrtjo. Tekom desetih let je bilo na polju dela poškodovanih v Avstriji 833.188, nbitih pa 9.707. V teh številkah tiči najstrožja obsodba sedanje družbe.

d Bivša meksikanska cesarica Karlota ozdravila? Iz Londona poročajo, da je bivša meksikanska cesarica Karlota popolnoma ozdravila. Nedavno temu jo je obiskal njen brat, belgijski kralj Leopold, ter se razgovarjal z njo dje časa. Govrila je povsem mirno in pametno, tako, da ni bilo več opaziti stare blaznosti. Bivša cesarica je stara sedaj 67 let. Umobolna je bila od leta 1867, še preden, nego je bil ustreljen cesar Maksimilijan.

d Število Slovanov. Safarik je leta 1842 cenil, da je vseh Slovanov 78.691.000 in sicer Velikorosov 33.314.000, Malorusov 13.144.000, Belorusov 2.726.000, skupno Rusov 51.184.000; Poljakov 9.363.000, Čehov 7.167.000 (od teh 2.753.000 Slovakov), Lužiskih Srbov 142.000 Slovencev 1.151.000, Hrvatov in Srbov 6.095.000, Bolgarov 3.587.000. Po najnovejših štetjih je dandanes Velikorosov 60 mil., Malorusov 26 milijonov, Belorusov 6 milijonov, skupno Rusov, Poljakov 16 mil., Čehov in Slovakov 9 milijonov, Slovencev 1.400.000, Hrvatov in Srbov 9 mil., Bolgarov 2 mil. Skupno 132.900.000.

d Vaške knjižnice. V Nemčiji so pred kakimi desetimi leti začeli ustanavljati po vaseh knjižnice, takozvane vaške knjižnice, ki naj služijo pri prostemu kmečkemu ljudstvu v pouk in zabavo. Pred kakimi desetimi leti je bilo komaj tisoč teh vaških knjižnic, dandanes jih že cenijo na pet do šest tisoč. Zadnja leta se je začela tudi država zanimati za te knjižnice, za katere izda vsako leto okoli 70.000 kron podpore. Žal, da posebno vailjujejo te nemške knjižnice poljskim vasesm, ker hočejo tudi na ta način pripomoči k ponemčenju Poljakov.

Narodno gospodarstvo.

Umetno gnojenje. Meseca julija t. l. sem poročal, koliko sene sem pridelal na svojem pašniku, ki je bil pognojen z umetnim gnojem. Kakor sem že omenil v mesecu juliju t. l., da ima ta pašnik strmo severno lego in rujava, z brodecem pomešana zemlja. Razdelil sem ta pašnik na štiri jednake dele po deset arov. Prvi del je ostal negnojen in je dal 121 kg slabega budičastega sene, sedaj pa otave 94 kg, tndi slabe krme, skupaj torej 215 kg. Drugi del sem pognojil s 100 kg kajnita in sem dobil 182 kg slabega sene in 102 kg slabe otave, torej skupaj 284 kg. Tretji del je dobil 100 kg tomaževe žlindre ter dal 263 kg lepega deteljnega sene in 172 kg lepe deteljne otave, skupaj torej 435 kg. Četrty del sem pognojil s 100 kg kajnita in 100 kg tomaževe žlindre ter mi je prirastlo 256 kg prav lepega deteljnega sene in 246 kg prav lepe deteljne otave, skupaj torej 502 kg dobre krme. Številki 215 in 502 nam torej zelo jasno kaže veliko korist umetnih gnojil. O ov. u sem poročal, da je razloček

med gnojenim in negnojnim delom že četrte ure daleč videti; daries vam hočem ra.liko pri zrnju in slami s številkami dokazati. Njivo sem razdelil na tri jednake dele po 14 arov. Prvi negnojni del je da 168 kg zrnja in 189 kg slame; drugi del je bil pognojen s 150 kg tomaževe žindre in 25 kg čilakega solitra ter je dal 245 kg zrnja in 210 kg slame, tretji del pa je bil pognojen s 150 kg tomaževe žindre, 150 kg kajoita in 25 kg čilakega solitra ter je prirastlo 392 kg zrnja in 385 kg slame. Tudi tukaj se jasno vidi moč in korist umetnega gnoja. Na mnoga pisma od meseca junija t. l. do sedaj v zadevi umetnega gnojenja nisem mogel vselej točno odgovarjati, ker se moram držati bolj kmetijskega orodja nego peresa; vendar sem vsakemu radovoljno postregel in če je bilo nekoliko pozno, naj kmet kmetu tega ne zameri. Tudi zanaprej sem vsakomur, ki si želi kaka natančnejša poročila pri mojih izkušnjah z umetnimi gnojili, z veseljem na razpolago. Franc Škerlec, posestnik v Vičaneih, pošta Velika Nedelja, Spodnje Štajersko.

Lep napredek zadrufniſtva kaže centralna zadruga bavarskih kmečkih druſtev. Svoj ſedeſ ima ſedaj v Ansbachu, a z novim letom ſe preſeli v Regensburg, kjer ſi ſe zida velik laſten dom. Pred 7 leti ni imelo druſtvo ſe niſh svojega imetja, danes pa ima laſtnega premoženja nad 480 tiſoć kron in s tem denarjem ſi zgradi Zadrufni dom. V tem poſloplju bodo redni poučni kurzi za kmečke ſinove. Pouk, ſtanovanje in zajutrek dobe obiskovalci kurzov brezplačno. Pouk bo trajal vſako leto 4 meſece, od prvega novembra do konca februarja. Namenjen je kmečkim ſinovem, ki ſo doſlučili pri vojakih. Poučevalo bo ſeſt učiteljev in ſicer o domačem kmetiſtvu in zadrufnem knjigovodſtvu, o kmetijski trgovini, najpotrebnejſe reči iz pravo znanſtva, zavarovanja, o poljedelskih ſtrojih, demovinskih, občinskih poſtavah, ſkrbi za uboga in bolnike, občinskih poſlih in občinskem uradovanju. Poleg tega ſe bo ponaſijal pouk o kmetiſtvu. Poleg zimskih poučnih kurzov bodo tudi krajſi kurzi, ki bodo trajali po tri tedne in ſicer ſpomladi in jeſeni.

Zadružništvo na Moravskem. Leta 1895. se je na Moravskem ustanovila prva rajfajznovka. Koncem l. 1904 pa je bilo že samo čeških rajfajznovk 336, ki so imele svojo „Zvezo“ v Brnu. Članov so imele okoli 42 tisoč, vlog nad 22 milijonov, posojil 200 milijonov, čistega dobička 132 tisoč kron. — Osrednja zveza posreduje nakup gospodarskih potrebščin in je l. 1904 kupila svojim članom 134 vagonov umetnih gnojil, 540 vagonov oglja, semena itd., Za blago je izdala 344 tisoč kron. Obrestna mera pri hranilnih vlogah je bila od 3½ do 5 %, pri posojilih pa od 4½ do 6 %. — Nemških rajfajznovk je pa bilo na Moravskem lansko leto 244, ki imajo tudi svojo „Zvezo“.

Zadružništvo je na Nemškem silno razširjeno. Tako imajo tudi zadruga za prodajo jagod V Kalterherbergu na Eife'u obstoji taka zadruga že 16 let, ki je v gospodarskem oziru ubožnim rodbinam veliko koristila. Zadoje leto je prejela neka uboga žena za jagode in malinje 254 kron, neka druga družina pa 296 kron. Pač lep zaslužek „za reveže“! Zadruga je skupila tek. leta za jagode 6000 K in od kar obstoji zadruga 90 tisoč kron.

Najnovejše novice.

Politični in gospodarski shod v Spuhlji pri Ptuj. V zadnjem trenutku dobimo poročilo o shodu v Spuhlji zadnjo nedeljo, dne 7. avg. in zato ga moremo samo v izvlečku prinesiti. Državni poslanec dr. Ploj je omenjal razne težkoče in številne uspehe, posebno tiste, ki se tičejo kmečkega stanu. Obširno je govoril o volilni preosnovi. Deželni poslanec dr. Jurtela je dokazoval s subimi dejstvi iz okraja samega, kam privede brezbriznost in trditve, da kmeti ni treba časopisov in organizacije. Govornik je živo slikal iztrebljenje samostojnih kmetov od strani Nemcev in njihovih denarnih zavodov ter dokazoval pogubno gibanje štajercijanske struje za kmeta. Zborovalci so izrekli svojima poslanecema popolno zaupanje ter sprejeli več koristnih resolucij.

Zlata poroka. Pretečeni ponedeljek dne 10. t. m. obhajala se je v prijazni cerkvi v Brezji pod Mariborom redka slovesnost, h kateri se je zbralo lepo število hočkih župljanov in več tujih gostov. Vrli posestnik S. Pivec iz Zrkoce in njegova žena Marija sta stopila čez 50 let zopet k altarju Gospodovem, da bi v zlati poroki ponovila svečano zakonsko objubo. Po krasnem nagovoru izvršili so velečast. g. dekan hočki, A. Grušovnik, le-ta cerkveni obred, ki je vse navzoče do srea ganil. Dva vrla sina in dve marljivi hčerki so bile priče

izvanredne sreče svojih starišev — zlatoporočencev; več vnukinj s pisanimi vencji na glavi pa je, kot družico, spremljalo svate k prevzeli slovesnosti. Po sv. cerkvenem pravilu je bila na čednem domu zlatoporočencev radostna gostija, pri kateri so se menjavale prav po slovenskem običaju sladke peanice s pristrčnimi napitkami. V Pivčevi hiši počuti se vsakdo dobro, ker je v vsakem oziru tako vzgledna, krščanska in narodna, da je lahko vsem drugim vzgled. Svoje otroke sta zlatoporočenca kaj lepo izgojila; starejši sin Ropert je dovršil gimnazijo, šel potem k mornarici ter je obkrožil ves svet; sedaj je višji mornarski uradnik v Pulju. Kako zaveden in narodno čuteč je g. S. Pivec, kaže s svojo udeležbo pri vseh narodnih svečanostih v Mariboru in v bližnji okolici; letos mi manjkal pri nobenem poljudnem predavanju v „Narodnem domu“. Zlatoporočenca štejeta že sicer vsak po 77 let, a ker sta dušno in telesno še tako menavadno krepstavi, je pač opravičeno npanje, da bo njima ljubi Bog dodelil milost, obhajati še biserno poroko.

Oplotnica. V nedeljo popoldne se je v našem Pohorju med močnim gromenjem v Božjah in v Kotu oblak utrgal in so vsled tega potoki v Čadramu, Oplotnici in Brezji silno narastli, jeze trgali, ceste in travnike poplavlili in poškodovali. Na Keblju in Modriču je tudi toča budo klestila in ajdo čisto zbila.

Društvena naznanila.

Sv. Anton v Slov. gôr. Naše bralno društvo priredi dne 28. t. m. veselico v prostorih g. Alta. Domači diletanti bodo uprizorili igri „Sv. Cita“ in „Vaški skupuh“. Na tej veselici bodo privikrat udarjali antonjevske tamburaši.

Rogozniški fantje prirede v prid bralnega društva kot osnovevalci istega v nedeljo dne 16. septembra veselico s sledečim vsporedom: 1. „Raztresenca“, burka v enem dejanju; 2. šaljiva pošta, konfeti i. t. d.; 3. pri prosti zabavi različni šaljivi prizori, godba desetih mož, petje i. t. d. Veselica se vrši pri lepem vremenu na vrtu krčmarja g. Bratiča. Začetek točno ob pol 4. uri. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 23. septembra. K obilni udeležbi vabijo rogozniški fantje.

Hardek pri Ormožu. Prostovoljno gasilno društvo za ormoško okolico s sedežem na Hardeku praznuje v nedeljo 16. septembra t. l. skromno svojo desetletnico. Isto se udeleži v paradi pozne sv. maše ob 10. uri popoldan in ima potem slavnostni občni zbor pri g. načelniku M. Staniču. Popoldan ob pol 4. uri na vrtu g. Šimena Kandriča na Lenti društvena zabava z godbo in petjem. Bratska sosedna društva, podporniki in prijatelji društva, kakor častni in redni člani društva z obitelji se k udeležbi najljubšeje vabijo. Posebna vabila se le bližnjim društvom pošljejo. Slavnost se vrši pri vsakem vrtcevu. Odbor.

Slov. pevsko društvo v Ljutomeru ne bo imelo vsed različnih ovir tombole v nedeljo dne 16. septembra, kakor je že bilo naznanjeno, ampak v ponedeljek dne 17. septembra se vrši občni zbor v gostilni g. Fr. Seršena ob 7. uri zvečer z običajnim vsopredom.

Stara cesta. Krajni šolski svet iz Stare ceste vabi vse prijatelje šole na tombolo, katero priredi v prid revni šolski mladini v nedeljo, dne 23. septembra popoldne po 4. uri v Slavičevi gostilni na Kamenščaku.

Prostovoljno gasilno društvo za občino Cven bode priredilo dne 16. t. m. tombolo z obilnimi dobitki v novi, ta dan (16. t. m.) odpreti gostilni g. Jos. Rajha na Muti. Ker bo gostilna v vrlo narodnih rokah, se pričakuje obilnega obiska kakor tudi za gasilstvo za ta dan in tudi za gospodarje.

Kmečko bralno društvo v Šmartnem pri Velenju uprizori v nedeljo 16. sept. popoldne igrokaz "Sv. Neža". — Vstopnina za osebo 20 vin., sedeži 40 v. K obilni uveleži vabi odbor.

Dobrna pri Celju. V nedeljo dne 16. sept. ob 8. uri popoldne bo z ozirom na nameravano ustanovitev kmetijske podružnice podučno predavanje v šolskih prostorih. Govoril bo potovalni učitelj g. F. Goričan.

Sv. Jurij ob juž. žel. V nedeljo dne 16. t. m. ob pol 4. uri popoldne se vrši v prostorih g. Nendlna zborovanje v svrhu ustanovitve podružnice c. kr. kmetijske družbe. Kmetje, pridite v obilnem številu! Vabljeni so tudi kmetje iz Dramelj, Kalobja in Slivnice!

Prostovoljna požarna bramba v Latkovi vasi priredi dne 28. t. m. veselico v Št. Pavlu pri Preboldu.

V Šmartnem na Paki priredi v nedeljo dne 16. t. m. prostovoljna požarna bramba povodom blagoslovljenja shrambe gasilnega orodja veselico. Sprejem gostov ob 8. uri, blagoslovljenje ob pol 4. uri popoldne in potem veselico v znani stari gostilni g. Janeza Bizjaka v Šmartnem. Prosto zabava s srečolovom podpirala bude domača godba. Za točno in dobro potrežbo bude preskrbljeno. Vstopnina prosta. Za mnogobrojni obisk prosí vljudno ter kliče: „V nedeljo na Pako!“ odbor.

Iz Šmartna ob Paki se poroča, da se tamošnja veselica, katera se je v zadnji številki naznanila za dan 16. t. m., preloži na 30. t. m. Natančneje vspored še objavimo.

Listnica uredništva.

Sv. Duh—Loče, Rogatec, Sromlje, Št. Jakob v Slov. gor., Škale, Kapele, Prevorje, Latkova vas, Sv. Anton v Slov. gor., Trbovlje, Sv. Andraž, Gornja Polskava: Nismo mogli priobčiti, ker nam primanjkuje prostora. Pride prihodnjič! — Planina: Naznanite na glavarstvo! Za nas nevarno! Pozdravi! — Mozirje in Šmartno: Ze prej dali staviti od drugod nam došlo poročilo! Oprostite! — Zetale: Gospodom navadno ni ljubo, če se taki dopisi o njih prinašajo, zato takih dopisov ne priobčujemo. Ostanite nam zvesti in poročajte kaj drugega! — G. Mavrin v Radomerju: Mi smo že to preklicali, kakor ste zahtevali. — Sv. Duh: Za to številko prepozno! — Tinje: Majhno notico smo naredili po ustnem sporočilu, Vaša je došla prepozno! Hvala!

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral g. učitelj V. Šerona v gostilni g. Korenjaka pri Sv. Barbari v Halozah K 850 pod geslom: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.« — Na primiciji g. Kolenca pri Sv. Emi nabralo se je 5 K.

Zdravnik in zobozdravnik

dr. Janko Serbec

se je vrnil v ponedeljek 10. t. m. ter ordinuje kak-
poprej v Narodnem domu v Celju. 582

Ustanovitev novega industrijskega podjetja.

V svesti si, da more dandanes bujno razvita industrija poleg naravnih pridelkov ljudsko blagostanje v državi ali deželi znatno pospeševati in dvigniti, so vse države oziroma dežele delovale na to, da v medsebojnem tekmovanju vseh narodov ljudstvu pokažejo in odpro vire blagostanja in da dajo vsakemu posamezniku priliko, da more izdelke, posebno domače, izpečati in uporabiti v svoj prid in dobiček. Čim bolj je razvita v deželi industrija, tembolj napreduje duševna in kulturna izobrazba narodova, tembolj cenijo tujci zmožnost dotičnega naroda in segajo po njihovih izdelkih, kar pa ravno pospešuje in dviga blagostanje celega naroda in vsakega posameznika; ravno v tem prepričanju obstoje in z uspehom delujejo pri nas na Kranjskem velika in močna društva in zveze posameznih rodoljubov, podjetnikov in demarnih zavodov.

V tej zavesti sem se odločil tudi od svoje strani nekaj pripomoči v dosego tega smetra — kolikor je to v moji moči — s tem, da sem svojo oljarno v Britofu pri Kraju znatno povečal in razširil. Posrečilo se mi je tudi, skleniti zvezo z znanstveno, tehnično in trgovsko naobraženim, večletnim tovarniškim ravnateljcem gosp. Rudolfom Huterjem, ki si je pridobil teoretiških in praktičnih vednosti na višjih tu- in inozemskih učiliščih in potem z uspehom vodil te vrste podjetje deset let, in sem ustanovil 1. septembra t. l. v tovarništvu s tem „Prvo krajsko tovarno lemenega olja“ pod imenom „Zsbret & Huter“.

Pod osebnim vodstvom tega izvedenca nama bo mogoče po najnovejšem načinu izdelovati laneno olje in lanene tropine (preše). Najino laneno olje je mrzlo prešano, je brez albumina in ravno raditega najboljše kakovosti. Ta albumin pa ostane v tropinah, s čemur pa tropine znatno pridobe na svoji prebavljivosti. Na ta način izdelano olje je veliko boljše za jestvine, barve in firnež

Ker bova potrebovala znatno množico lanenega semena, dobe poljedelci lepo priliko več in uspešneje gojiti pridelovanje semena in si ustanove z oddajo v njihovo tovarno stalen dohodek.

Zabret & Huter

v Britof-u pri Kranju.

569 1-1

Tržne cene

v Mariboru od 1. septembra do 7. septembra 1906

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		15	20	—	—
rž		14	—	—	—
ječmen		14	60	—	—
ovsa		15	—	—	—
koruza		16	—	—	—
proso		17	—	—	—
ajda		16	—	—	—
sano		4	—	—	—
slama		5	60	—	—
fižola	1 kg	—	30	—	—
grah		—	53	—	—
leča		—	48	—	—
krompir		—	7	—	—
sir		—	40	—	—
surovo maslo		2	—	—	—
maslo		2	60	—	—
špeh, svež		1	60	—	—
zelje, kislo		—	—	—	—
rupa, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		1	72	—	—
„ kisla		1	80	—	—
zaije	100 glav	—	—	—	—
jajca	1 kom.	—	6	—	—

Loterijske številke.

Dne 7. septembra.

Gradec	60,	53,	50,	59,	11.
Dunaj	12,	32,	36,	80,	22